

Nr 62.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av Melltorps kraftstation i Horla socken jämte vissa distributionsledningar m. m.

(4:e avd.)

I en den 26 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 151, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna tvenne i statsrådsprotokollet omförmälda förslag till avtal mellan vattenfallsstyrelsen och Alingsås stad angående förvärv av Melltorps kraftstation jämte vissa kraftledningar m. m.; *dels ock* medgiva, ej mindre att för erläggande av den för kraftverksfastigheterna angivna köpeskillingen ett belopp av 10,000 kronor må tagas i anspråk av anslag för inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar, än även att för gäldande av de för förvärvande av kraftledningarna m. m. bestämda annuiteterna må till ett sammanlagt belopp av 92,500 kronor disponeras till vattenfallsstyrelsens förfogande stående likvida medel, som uppkommit genom avsättningar till statens vattenfallsverks förnyelsefond.

Föreliggande av vattenfallsstyrelsen framlagda två förslag till avtal mellan styrelsen och Alingsås stad om styrelsens övertagande av den vid Sävään i Horla socken belägna Melltorps kraftstation samt av vissa till denna kraftstation hörande distributionsanläggningar äro avsedda att ingå såsom ett led i en mellan vattenfallsstyrelsen, Alingsås stad och föreningen Melltorps kraftverk u. p. a. träffad uppgörelse rörande i första hand den elektriska distributionen inom Alingsås stad. För närvarande distribueras den elektriska kraften inom större delen av staden av ett kommunalt elektricitetsverk, som erhåller kraft från statens kraftnät, men inom vissa delar av staden, särskilt inom ett industriområde, benämnt Nohagaområdet, distribueras därjämte i konkurrens med stadens elektricitetsverk elektrisk kraft från den förutnämnda förening för närvarande tillhöriga kraftstationen vid Melltorp. För att förhindra en för såväl leverantörer som förbrukare i olika hänseenden skadlig konkurrens har mellan staden och föreningen efter långvariga förhandlingar träffats överenskommelse om att staden skall av föreningen inköpa kraftstationen vid Melltorp jämte vissa därtill hörande ledningar m. m. Enär staden enligt med vattenfallsstyrelsen träffat kraftleveransav-

tal, gällande för tiden intill utgången av år 1958, icke äger själv använda eller distribuera elektrisk kraft från annan kraftkälla än statens kraftverk och ej heller får direkt eller indirekt distribuera kraft till förbrukare, belägna utanför visst område, har staden, som sålunda icke själv kan utnyttja kraftstationen vid Melltorp, hemställt, att vattenfallsstyrelsen ville övertaga kraftanläggningen vid Melltorp samt kraftanläggningens linje Alingsås—Melltorp med grenledning till Maryd jämte till denna ledning anslutna transformatorstationer vid Olstorp och Maryd med tillhörande utrustning. Av vad staden skulle inköpa från kraftföreningen skulle staden i huvudsak behålla endast distributionsnätet inom Nohagaområdet med tillhörande transformatorer och lågspänningsledningar. Inom staden skulle distributionen helt omhänderhavas av stadens elektricitetsverk med anslutning till det från statens kraftverk matade kraftnätet. Genom sistnämnda förhållande skulle styrelsens krafleverans till staden komma att ökas med ett kraftbelopp, motsvarande vad kraftverksföreningen hittills levererat till staden i konkurrens med stadens elektricitetsverk.

Den å vattenfallsstyrelsen belöpande inköpssumman för kraftstationen med därtill hörande närmare angivna anläggningar m. m. skulle gäldas dels kontant med 20,000 kronor, varav 10,000 kronor avse fastigheter och kraftverksanläggningar samt 10,000 kronor kraftledningar jämte transformatorstationer m. m., och dels med 22 årliga avgifter om 6,745 kronor, motsvarande det beräknade värdet av distributionen. Nuvärdet å denna köpeskilling har av styrelsen beräknats till $(20,000 + 92,500)$ 112,500 kronor. Härtill komma emellertid vissa kostnader för kraftstationens och ledningsnätets istandsättande och förbättring samt anläggningar för anslutning i Alingsås och nytt sekundärnät för Ljurs socken m. m., uppgående till sammanlagt 100,000 kronor. Enligt av vattenfallsstyrelsen framlagda beräkningar skulle en medverkan från vattenfallsstyrelsens sida i den förutnämnda uppgörelsen för statens vattenfallsverk medföra en årlig vinst, utöver förräntning av investerat kapital, under åren 1938—1958 av i medeltal omkring 7,800 kronor. I sina kalkyler har styrelsen därvid räknat med förräntning och amortering av de tidigare angivna beloppen om sammanlagt 212,500 kronor under loppet av 22 år med tillhoppa 16,700 kronor årligen.

Departementschefen har beträffande sättet för finansieringen av inköpssumman anfört följande:

Vattenfallsstyrelsen har i fråga om de i de föreliggande avtalsförslagen bestämda två beloppen å varadera 10,000 kronor, avsedda att gäldas kontant, föreslagit, att det kraftverksfastigheterna avseende beloppet gäldas med anlåtande av anslag till inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar och att det andra beloppet, utgörande köpeskilling för kraftledningarna jämte transformatorstationer m. m., utgår av till styrelsens förfogande stående anslag till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk. Häremot har jag icke funnit anledning till erinran. Då förstnämnda anslag under pågående riksdag icke kan disponeras utan riksdagens medgivande, bör dylikt medgivande inhämtas.

I fråga om köpeskillingen i övrigt innebär det föreliggande förslaget, såsom nyss antytts, att densamma med ett beräknat nuvärde av 92,500 kronor skulle jämte ränta gäldas med 22 årliga annuiteter om 6,745 kronor genom avdrag å Trollhätte kraftverks räkningar till Alingsås stad. Vattenfallsstyrelsen hyser den uppfattningen, att ifrågavarande del av köpeskillingen icke kan anses såsom en kapitalinvestering i vanlig mening, enär densamma beräknats motsvara endast värdet å den anläggningarna medföljande distributionen och icke grundar sig på något realvärde. Enligt vattenfallsstyrelsen borde nu ifrågavarande belopp därför icke bokföras såsom förräntningspliktigt kapital. Styrelsens förslag innebär ock, att ifrågavarande annuiteter skulle gäldas med driftmedel. I likhet med riksräkenskapsverket kan jag emellertid icke dela denna styrelsens uppfattning, utan synes hela köpeskillingen enligt ifrågavarande avtalsförslag, beräknad till 112,500 kronor, få betraktas såsom en förräntningspliktig kapitalinvestering. Ehuru jag finner det mindre lämpligt, att en del av köpeskillingen erlägges i form av annuiteter, vill jag dock, med hänsyn till att det lär vara förenat med vissa svårigheter att vinna ändring i de föreslagna avtalsvillkoren, icke motsätta mig den av vattenfallsstyrelsen förordade formen för gäldande av nyssnämnda belopp av 92,500 kronor. Här för synas, på sätt riksräkenskapsverket förut-satt, lämpligen böra tagas i anspråk likvida medel, som uppkommit genom avsättningar till statens vattenfallsverks förnyelsefond. En dylik disposition förutsätter emellertid, att riksdagen härtill lämnar medgivande. Till den del annuiteterna motsvaras av ränta å sistnämnda belopp få de på vanligt sätt bestridas av statens vattenfallsverks driftmedel.

Förevarande förslag angående förvärv för statens vattenfallsverks räkning av kraftstationen vid Melltorp jämte vissa distributionsanläggningar har framlagts i syfte att möjliggöra genomförandet av en mellan Alingsås stad och föreningen Melltorps kraftverk u. p. a. träffad uppgörelse rörande kraft-distributionen inom Alingsås med omnejd. I likhet med departementsche-fen har utskottet funnit denna uppgörelse vara ägnad att skapa en önskvärd förbättring i distributionsförhållandena inom området i fråga.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det föreslagna sättet för finansieringen av den avtalade inköpssumman, får med tillstyrkande av bifall till förslaget hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna i statsrådsproto-kollet den 26 februari 1937 omförmälda två förslag till avtal mellan vattenfallsstyrelsen och Alingsås stad angående för-värv av Melltorps kraftstation jämte vissa kraftledning-
ar m. m.;

b) medgiva, ej mindre att för erläggande av den för kraft-verksfastigheterna angivna köpeskillingen ett belopp av 10,000 kronor må tagas i anspråk av anslag för inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar, än även att för gäldande av de för förvärvande av kraft-
ledningarna m. m. bestämda annuiteterna må till ett samman-

lagt belopp av 92,500 kronor disponeras till vattenfallsstyrelsens förfogande stående likvida medel, som uppkommit genom avsättningar till statens vattenfallsverks förnyelsefond.

Stockholm den 6 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompermåla, *Oscar Olsson*, *Asplund*, *Borell*, *Bergström*, *Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli*, *Nilsson* i Fredriksfält och *Jonsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Persson* i Falla, *Andersson* i Höör, *Jonsson* i Eskilstuna, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol, *Danielsson*, *Persson* i Tidaholm och *Hansson* i Rubbestad.
